

**ОЦІНКА КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ
ЗА СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИМИ ПАРАМЕТРАМИ**

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Для вірогідної оцінки тварин і ефективного відбору їх за племінними та продуктивними якостями, нами були визначені селекційно-генетичні параметри: успадкування, мінливість, кореляція і повторюваність деяких господарсько-корисних ознак тварин української чорно-рябої молочної породи в стаді ДПЗ «Терезине».

Одним із найбільш важливих показників є мінливість ознаки, так як завдяки йому можливий відбір тварин. При аналізі племінних і продуктивних якостей корів за перші три лактації нами встановлено досить високе коливання коефіцієнтів мінливості надою від 10,8 до 25,6 за третьою лактацією, і 11,6 – 26,4 за першою. Слід зазначити, що більш високою мінливістю відзначалися корови з умовною часткою крові 1/2 голштинської 1/2 чорно-рябої породи (26,1 і 25,6 відповідно за першу і третю лактації). Невисока варіабельність показника була у корів 9/16 за голштинською породою (11,6 та 10,8 відповідно). Коефіцієнт повторюваності за молочністю від першого до третього отелення виявився теж достатньо високим (0,19–0,74) і на його основі можна прогнозувати майбутню молочну продуктивність тварин. Значення коефіцієнта успадкування у корів цих генотипів становили від 0,14 до 0,90. Це свідчить про можливість подальшого збільшення надою корів чорно-рябої породи шляхом відбору за вказаною ознакою.

Методом кореляційного аналізу нами вивчався взаємозв'язок між надоєм і основними промірами тіла тварин залежно від умовної частки крові за голштинською породою. За деякими промірами статей екстер'єру була встановлена невелика позитивна достовірна кореляція. Так, між надоєм за третьою лактацією і висотою в холці вона становила 0,06 (1/2 Г 1/2 Ч-Р), 0,197 (3/4 Г 1/4 Ч-Р), 0,154 (7/8 Г 1/8 Ч-Р); надоєм і глибиною грудей 0,088, 0,377, 0,055; надоєм і шириною грудей 0,426, 0,458, 0,237; надоєм і шириною в клубах 0,255, 0,483, 0,041 відповідно. В той же час по деяких промірах екстер'єру виявлена невелика негативна кореляція, зокрема, між надоєм і косою довжиною тулуба -0,047 (1/2 Г 1/2 Ч-Р), -0,063 (7/8 Г 1/8 Ч-Р); надоєм і обхватом п'ястку -0,028 (3/4 Г 1/4 Ч-Р).

Таким чином ми бачимо, що з прилиттям крові голштинської породи екстер'єрні профілі тварин наближаються до молочного типу. Екстер'єр пов'язаний з молочною продуктивністю, отже, поряд з селекцією за надоєм потрібно використовувати екстер'єрні профілі тварин для коректування цих показників через цілеспрямований відбір.

Довга селекція, спрямована лише на молочну продуктивність без врахування екстер'єрних характеристик призводить до зменшення продуктивних показників, захворюваності, зниження строку продуктивного використання корів у стаді та їх вибуття.